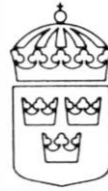

Motion till riksdagen

1987/88:Bo236

av Ing-Marie Hansson m. fl. (s)

om reglerna för statsbidrag till gruppboende

Mot.
1987/88
Bo236-242

Den närmaste framtiden kommer att ställa stora anspråk på ökade resurser inom äldreomsorgen. Totala antalet pensionärer kommer inte att öka fram till sekelskiftet. Däremot kommer antalet 80 år och äldre att öka med ca 40 % enligt äldrevårdsberedningen. Eftersom det finns ett samband mellan ökat omvårdnadsbehov och högre ålder, bör vi i vår planering för framtiden ta hänsyn till att det kommer att ske en markant ökning av människor med stora omvårdnadsbehov.

Vi måste därför även i framtiden ha olika former av boende speciellt anpassat efter skilda vårdbehov. Äldrevårdsberedningen beräknar t. ex. att vi inom landet måste utöka antalet gruppboendeplatser med ca 33 000 fram till sekelskiftet. Inom landet pågår också många projekt för att utöka denna boendeform. Delvis sker detta även för att ersätta traditionell vård inom psykiatri, omsorg och äldrevård.

Verksamheten kännetecknas av att de boende bor i egna mindre lägenheter med tillgång till vissa gemensamhetsutrymmen. Miljön blir lugn och harmonisk och personalen försöker bibehålla de aktuella personernas psykiska och fysiska funktion med olika dagliga aktiviteter. Trots att detta är en ganska ny form av boende har det konstaterats i ett flertal fall att detta är ett bra och värdefullt alternativ till traditionellt institutionsboende.

I dag finns möjlighet att få bostadslån för byggande av dessa gruppbo-städer. Om bostäderna byggs enligt de principer som gäller för statliga bostadslån så erhåller även primärkommunerna statsbidrag för de vårdbiträden som handhar den dagliga servicen i dessa boendeenheter. Huvudmännen strävar därför att bygga enligt de normer som finns angivna.

De förutsättningar som anger möjligheterna för statliga bostadslån finns angivna i SFS 1986:692. Uppgifter om vilka avsteg som får göras från kravet på fullvärdig bostad finns angivna i BOFS 1986:68 NYB 1 och BOFS 1987:14 OMB 5. I dess avsteg anges:

”Om ansökan avser kollektiva boendeformer som alternativ till institutionsvård, får mindre avsteg från gällande krav på utrustnings- och utrymmesstandard göras, exempelvis i fråga om köksutrustning eller den enskilda lägenhetens yta, under förutsättning att sådana avsteg kompenseras av intilliggande gemensamma utrymmen och utrustning. I dessa fall får dock lägenheter som delar gemensamma utrymmen inte överstiga sex lägenheter. Bostadsgruppen skall ligga i vanliga bostadshus och inte samlokaliseras med andra liknande slag. Bostadsgruppen skall utformas så att entrédör-rar till de privata bostäderna inte vetter mot gemensamma rum. Bostaden

skall samplaneras och utformas för flexibel användning. Genom smärre förändringar skall bostaden kunna utnyttjas för ett kollektivt boende.”

Nu finns det möjlighet även för andra former av boende att få göra avsteg från kraven på fullvärdig bostad, och det gäller då kollektiva boendeformer för studerande och ungdomar. Här anges i BOFS 1986:68 NYB 1 och i BOFS 1987:14 OMB 5 följande avsteg:

”Om ansökan avser kollektiv boendeform för studerande och ungdomar får avsteg göras från kravet att bostäderna skall vara fullvärdiga genom att delar av en enskild lägenhets utrymme eller utrustning sammanförs till gemensamma utrymmen. Sådana utrymmen är kök, matplats och uppehållsrum. I dessa fall får dock antalet lägenheter som delar gemensamma utrymmen inte överstiga åtta till tio. Vidare skall de gemensamma utrymmena vara så stora och välutrustade att de utgör fullgod kompensation för inskränkningarna i den enskilda lägenhetens standard. Varje bostadslägenhet skall dock ha en entré från neutralt kommunikationsutrymme, ett rum om minst 14 m² samt eget hygienutrymme.”

Regeln att gruppboendestäder inte får överstiga sex boende per enhet för äldre samt för vuxna med särskilda behov av denna boendeform medan studerande och ungdomar kan bo åtta till tio i varje gruppboendestad är svärdmotiverad. Åtta personer som bor i ett gruppboende kan vara ett bra alternativ i detta sammanhang.

Äldrevårdsberedningen beräknar att det behövs ytterligare 33 000 platser inom gruppboende fram till sekelskiftet. Om det får vara högst sex personer per enhet innebär detta 5 500 nya gruppboende. För att erhålla en tillfredsställande och bra omvårdnad dygnet runt beräknas ca 7,0 tjänster (årsarbetare). Denna nödvändiga lägsta personalbemanning för dygnet runt-tillsyn skulle utan personalförstärkningar också klara åtta boende per enhet.

Omräknat till åtta boende per enhet skulle personalbehovet minska med drygt 9 000 tjänster.

Den nödvändiga utbyggnaden av äldreomsorgen och utvecklingen inom psykiatri mot gruppboende etc. kommer att kräva stora ekonomiska insatser liksom omfattande personalrekrytering. Det är därför viktigt att använda de resurser som kan skapas så effektivt som möjligt. Med en mindre hård precisering av antalet gruppboende per enhet kan förhållandena i olika grupper situation och behov mer få avgöra hur dessa bostäder utformas. Givetvis förutsätter detta att omvårdnadens kvalitet inte påverkas.

I några fall som har gjorts med olika gruppboendestäder där dessa överstiger sex personer har ännu ej framkommit några negativa erfarenheter för de boende. Jag vill därför föreslå att reglerna för statsbidrag till gruppboendestäder ses över och närmast anpassas till vad som gäller för gruppboendestäder för ungdomar.

Det kan även finnas fördelar med att entrédörrarna till de privata bostäderna får vetta mot gemensamma utrymmen. Det kan ge en bättre gemenskapskänsla och underlätta tillsynen. En förutsättning måste dock vara att bostäderna med smärre förändringar kan byggas om till ett vanligt boende eller för annan form av gruppboende.

När kommunen och landstinget gemensamt har utarbetat en bostadsförsörjningsplan där en bostadssocial inventering med beaktande av behoven bland institutionsboende och andra t. ex. bedömningar av senildepartas behov av bostäder beaktas, bör en smidigare tillämpning av bostadslånebestämmelserna kunna tillämpas.

Mot. 1987/88
Bo236

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om reglerna för statsbidrag till gruppboende.

Stockholm den 25 januari 1988

Ing-Marie Hansson (s)

Sylvia Pettersson (s)

Håkan Strömberg (s)